

Κος ΣΤΑΥΡΙΝΟΥΔΗΣ:

Καλησπέρα. Η δική μας εισήγηση θα είχε άμεση σχέση και θα είχε ενδιαφέρον να ακολουθούσε την εισήγηση του κυρίου Λέλεκα. Δεν είναι πάντα εφικτό να το προγραμματίζουμε κατά προτεραιότητα.

Είναι αποτέλεσμα ερευνητικής δουλειάς που έγινε στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων από την ομάδα τουρισμού που βρίσκεται εκεί. Το αντικείμενο της έρευνας ήταν ουσιαστικά να απευθυνθούμε σε εσάς, τους κρασάδες όπως λέτε μεταξύ σας, και να σας ρωτήσουμε βασικά πράγματα όσον αφορά τον οινoturισμό και φυσικά τους οινoturιστές.

Τι προσπαθήσαμε να μάθουμε μέσα από αυτή την έρευνα; Προσπαθήσαμε να δούμε ποια είναι τα χαρακτηριστικά των οινoturιστών στην Ελλάδα. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του οινopαραγωγού στην Ελλάδα. Των οινικών ή οινoturιστικών περιοχών.

Και το μεγαλύτερο ενδιαφέρον που επιδιώξαμε να δώσουμε ήταν στο κομμάτι τι πλεονεκτήματα απολαμβάνουν όσοι έχουν εμπλακεί στον οινoturισμό, σε σχέση με αυτούς οι οποίοι παράγουν οίνο αλλά δεν έχουν αναπτύξει, τουλάχιστον ακόμα, οινoturιστικές δραστηριότητες.

Θα δείτε μέρος των αποτελεσμάτων της έρευνας, για λόγους συντομίας όπως καταλαβαίνετε. Είναι μία έρευνα που κάναμε με πληθυσμό εσάς τους ίδιους. Στείλαμε 300 ερωτηματολόγια, για την ακρίβεια 280, εκπροσωπώντας 300 επιχειρήσεις. Το 2006, ξεκινήσαμε τον Απρίλιο και τελειώσαμε τον Ιούλιο. Πήραμε ένα ποσοστό απάντησης ιδιαίτερα ικανοποιητικό για τέτοιου είδους έρευνες, 25%. 71 από εσάς ενδιαφέρθηκαν και μας απάντησαν, 71 ικανά ερωτηματολόγια.

Πάμε να δούμε βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν από αυτή την έρευνα. Η στατιστική επεξεργασία έγινε με SPSS. Περνάω σύντομα δύο χάρτες. Ο πρώτος χάρτης μας δείχνει τι γεωγραφική ανάπτυξη έχει ο οινoturισμός στην Ελλάδα. Θα δείτε ότι εκ των πραγμάτων, όπως γνωρίζετε λίγο-πολύ, η οινoturιστική δραστηριότητα είναι πολύ νέα. Ο μέσος χρόνος ανάπτυξης στις περιοχές που έχει αναπτυχθεί έντονα ο οινoturισμός, προσεγγίζει τα 12 χρόνια κατά μέσο όρο.

Και ποιές είναι αυτές οι περιοχές; Αυτές που φαίνονται με κόκκινο χρώμα στον χάρτη, όπως η κεντρική Μακεδονία, η κεντρική Ελλάδα και φυσικά τα νησιά του νοτίου Αιγαίου, Κυκλάδες και Δωδεκάνησα. Παράμετρο που ανέφερε και ο κύριος Λέλεκας, ότι βλέπουμε ότι λογικά βέβαια, ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές προσελκύουν και αναπτύσσουν με σημαντικούς ρυθμούς οινοτουριστικές δραστηριότητες.

Υπάρχουν όμως αρκετές περιοχές, είναι σημαδεμένες με κίτρινο χρώμα στον χάρτη, στις οποίες ο οινοτουρισμός έχει πάρα πολύ λίγα χρόνια ανάπτυξης, κατά μέσο όρο 2 και περιοχές φυσικά που δεν μας έδωσαν στοιχεία, τουλάχιστον στην έρευνα.

Δείτε λίγο έναν διαφορετικό χάρτη, που ουσιαστικά μας παρουσιάζει τον βαθμό ανάπτυξης με μια κουκίδα, μεγάλη ή μικρή, οινοτουριστικής δραστηριότητας σε διαφορετικές περιφέρειες της χώρας. Μεγαλύτερη κουκίδα, μεγαλύτερος ρυθμός ανάπτυξης.

Η κλίμακα που χρησιμοποιήσαμε ήταν πενταβάθμια. Ξεκινώντας από το κάτω της λεζάντας, από τα χαμηλότερα σημεία της λεζάντας, βλέπετε ότι κυρίαρχες περιοχές ανάπτυξης του οινοτουρισμού είναι η κεντρική Μακεδονία και το νότιο Αιγαίο. Έχουμε αρκετές περιοχές στις οποίες ο οινοτουρισμός αναπτύχθηκε λιγότερο και μάλιστα κάποια περιοχές που εν μέρει θεωρούνται και τουριστικές. Μικρότερη οινοτουριστική ανάπτυξη υπάρχει δυστυχώς στην περιοχή της Θεσσαλίας.

Πάμε να δούμε λίγο πιο αναλυτικά στοιχεία. Θα ακολουθήσουν μερικά στοιχεία που μας δίνουν μια εικόνα, μάλλον μας δίνουν τη δική σας εικόνα για το προφίλ του οινοτουρίστα. Του οινοτουρίστα που έρχεται, ή Έλληνας ή αλλοδαπός, επισκέπτεται περιοχές που έχουν αναπτύξει οινική και κυρίως οινοτουριστική δραστηριότητα.

Το κριτήριο εδώ είναι η ηλικιακή διάρθρωση των οινοτουριστών. Το παρουσιάζουμε με μία πίτα. Όπως θα δείτε, πάνω από το 50%, 54%-55% των οινοτουριστών, ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 35 με 54 έτη. Συνήθως παντρεμένοι, συνήθως με παιδιά, ευκατάστατοι, με επάγγελμα, ταξιδεύουν αρκετά ίσως και πάει λέγοντας.

Αξίζει να δούμε και το μικρό ποσοστό των ηλικιών 0-24, δεν είναι ευκαταφρόνητο γύρω στο 10% αλλά δεν είναι το επιθυμητό. Και υπάρχει και μία ομάδα ηλικιακή 55 και πάνω, η οποία αντιπροσωπεύει περίπου το 13%. Αν θυμάμαι καλά, λίγο μεγαλύτερο ποσοστό από αυτό που έδειχνε η έρευνα της ομάδας του κυρίου Λέλεκα.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι δύο επόμενες διαφάνειες. Θέλει λίγο χρόνο για να την καταλάβουμε τη διαφάνεια. Αυτή μας παρουσιάζει την ηλικιακή διάρθρωση των οινοτουριστών, με κριτήριο αφενός την ηλικία τους, την ηλικιακή ομάδα, το βλέπετε κάτω-κάτω στο διάγραμμα, με δεύτερο κριτήριο τον τόπο, την περιοχή προέλευσης των οινοτουριστών.

Τι μας λέει για παράδειγμα; Μας λέει πολύ σύντομα ότι στην ηλικιακή ομάδα 0 έως 24, οι ντόπιοι αποτελούν το 35% των επισκεπτών. Το 41,4% των επισκεπτών αυτής της ομάδας προέρχονται από περιοχές της Ελλάδας και μόνο το 23,36% είναι αλλοδαποί. Μια πολύ λογική εξήγηση συνιστά το γεγονός ότι έχουμε να κάνουμε και με σχολεία, τα οποία κυρίως σε αυτό το ηλικιακό γκρουπ κινούνται σε περιοχές κοντά στην έδρα τους.

Αυτό που έχει σαφώς μεγαλύτερο ενδιαφέρον, αυτό που συνιστά εύρημα, είναι το γεγονός ότι όσο προχωράμε προς τα δεξιά, όσο αυξάνεται δηλαδή η ηλικία, βλέπουμε ότι αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό των αλλοδαπών οι οποίοι σας επισκέπτονται με σκοπό ή έχοντας στο μυαλό τους τον οινoturισμό. Και αυτό το ποσοστό αυξάνεται εις βάρος τόσο των ντόπιων φυσικά και κυρίως των Ελλήνων από την υπόλοιπη Ελλάδα.

Βλέπετε δηλαδή ότι στην ηλικιακή ομάδα 55 και, έχουμε 54,21% των τουριστών να προέρχονται από το εξωτερικό, να είναι αλλοδαποί. Και μόνο οι ντόπιοι, αυτοί οι οποίοι προέρχονται από την ίδια περιοχή, συγκεντρώνουν μόνο το 18,43%.

Πάμε να δούμε λίγο κάτι πιο αναλυτικό, ελπίζω να φαίνεται αρκετά καθαρά. Τι έχουμε εδώ; Έχουμε τις βασικές περιφέρειες της χώρας στην πρώτη στήλη και έχουμε τρεις άλλες στήλες, οι οποίες μας παρουσιάζουν τον τόπο προέλευσης των οινoturιστών, των επισκεπτών. Από κάτω έχουμε την ποσοστιαία αναλογία της κάθε ομάδας, ντόπιοι, Έλληνες, αλλοδαποί, στο σύνολο, στο 100% των οινoturιστών της συγκεκριμένης περιφέρειας.

Θα δείτε λίγο μερικά πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία. Έχουμε για παράδειγμα τη Θεσσαλία, η οποία οινoturιστικά έστω και λίγο, στηρίζεται κυρίως στους ντόπιους. Έχουμε όμως άλλες περιοχές, δείτε την Κρήτη και τα νησιά του Ιονίου Πελάγους.

Μας δείχνει λοιπόν σε ποιο ποσοστό οι τρεις αυτές κατηγορίες, που έχουμε ως κριτήριο την προέλευσή τους, αγοράζουν και με ποιά συχνότητα προϊόντα κρασιού. Θα δείτε λοιπόν πολύ εύκολα ότι οι ντόπιοι, το λευκό χρώμα, παρουσιάζουν πολύ μικρότερη αγοραστική συμπεριφορά, το 49,5% αγοράζει προϊόντα κρασιού ελάχιστες φορές και μόνο το 16,64% αγοράζει πάντα ή σχεδόν πάντα.

Αντίθετα, αν δείτε στο διάγραμμα τους αλλοδαπούς, θα δείτε ότι ο ρυθμός τους είναι αυξητικός όσο αυξάνεται η πιθανότητα αγοράς με μεγαλύτερη συχνότητα. Οι αλλοδαποί λοιπόν αγοράζουν σχεδόν πάντα προϊόντα κρασιού κατά τις επισκέψεις τους σε οινoturιστικές μονάδες, σε ποσοστό 46,71%. Αναμέναμε να είναι μεγαλύτερο, αλλά αυτό το feedback είχαμε από τις απαντήσεις που μας δώσατε εσείς, από τα αποτελέσματα που μας δώσατε.

Το διάγραμμα που ακολουθεί μπαίνει στο κομμάτι της σύγκρισης των οινοπαραγωγών και των επιχειρήσεων οι οποίες έχουν αναπτύξει οινoturιστική δραστηριότητα. Προσπαθήσαμε να δούμε τον βαθμό ικανοποίησής σας από διάφορες μεταβλητές που σχετίζονται φυσικά με την παραγωγή του οίνου και τον οινoturισμό και να το συγκρίνουμε με τον αναντίστοιχο βαθμό ικανοποίησης από οινοπαραγωγούς που δεν έχουν αναπτύξει οινoturιστική δραστηριότητα.

Βλέπετε εύκολα κάποιες παραμέτρους, για παράδειγμα 'Πόσο ευχαριστημένοι είστε από τη μέχρι τώρα οινoturιστική δραστηριότητα; Από τις πωλήσεις, από τις απολαβές, από τη γεωγραφική εξάπλωση' και τα λοιπά.

Δύο βασικά ευρήματα. Και οι δύο ομάδες, και η πράσινη που είστε οι οινοπαραγωγοί, οι οινoturιστικοί παραγωγοί και οι απλοί οινοπαραγωγοί, η κόκκινη, εμφανίζουν ένα αρκετά υψηλό βαθμό

ικανοποίησης. Για να καταλάβετε, το άριστα εδώ είναι το 5. Μιλάμε πάλι για μία πενταβάθμια κλίμακα.

Αυτό που έχει όμως μεγαλύτερο ενδιαφέρον είναι ότι σε όλες τις παραμέτρους που θέσαμε οι οινοτουριστικοί παραγωγοί, αυτοί οι οποίοι έχουν αναπτύξει τέλος πάντων οινοτουρισμό, είναι σαφώς περισσότερο ευχαριστημένοι από την απόδοση, απ' ό,τι οι απλοί οινοπαραγωγοί. Εξαιρετικά σημαντικό εύρημα, το οποίο σχετίζεται, μάλλον μου δίνει τη δυνατότητα να πάω στην επόμενη πύλα, η οποία τι μας παρουσιάζει;

Ποιά είναι η πρόθεση των οινοπαραγωγών για επέκταση της δράσης τους, της ανάπτυξής τους σε οινοτουριστικές δραστηριότητες; Έχουμε ένα εκπληκτικό ποσοστό 88%, το οποίο απαντάει ότι 'Ναι, μελλοντικά ή θα αναπτύξω οινοτουριστικές δραστηριότητες ή σκοπεύω να επεκτείνω τις υπάρχουσες οινοτουριστικές δραστηριότητες'. Αν μη τι άλλο, αυτό δείχνει μία εξαιρετικά δυναμική αγορά και ανθρώπους οι οποίοι έχουν αναγνωρίσει τουλάχιστον σε πρώτη φάση κάποια πλεονεκτήματα.

Για να δούμε λίγο. Προσπαθήσαμε λίγο μέσα από το ερωτηματολόγιο να πάρουμε μερικές πληροφορίες και για την προσφορά. Όπως σωστά είπε ο Βαγγέλης ο Χρήστου, καλό είναι να γνωρίζουμε τον πελάτη, αυτόν στον οποίο θα δώσουμε εμπειρία, τον επισκέπτη, καλύτερα. Καλό όμως είναι να έχετε μία εικόνα για το ποιοι πραγματικά είστε εσείς.

Δείτε ένα ερώτημα που αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης των οινοπαραγωγών στην Ελλάδα. Έχουμε δύο στήλες, η πρώτη στήλη αφορά αυτούς οι οποίοι έχουν αναπτύξει οινοτουριστική δραστηριότητα και η δεύτερη αυτούς οι οποίοι δεν έχουν αναπτύξει οινοτουριστική δραστηριότητα.

Και στις δύο περιπτώσεις έχουμε ένα εξαιρετικά υψηλό ποσοστό ανθρώπων επαγγελματιών, οι οποίοι έχουν μεταπτυχιακές σπουδές. Δεν ήταν κριτήριο αν έχουν μεταπτυχιακές σπουδές σχετικές με το αντικείμενο ή όχι. Και μόνο αυτό όμως, ότι 28,29% όσων αναπτύσσουν οινοτουριστικές δραστηριότητες μας απάντησαν ότι είχαν τουλάχιστον μεταπτυχιακό, είναι εξαιρετικά υψηλό ποσοστό.

Εξίσου σημαντικό είναι και το ποσοστό αυτών οι οποίοι έχουν κάποια ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση. 64,1%. Και πάρα πολύ μικρό, αμελητέο σχεδόν, το ποσοστό 7,5% περίπου αυτών οι οποίοι έχουν απλά τελειώσει δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εξαιρετικά σημαντικά στοιχεία είναι αυτά.

Δείχνει ένα προφίλ επαγγελματιών και ανθρώπων, οι οποίοι έχουν ένα ιδιαίτερα υψηλό μορφωτικό επίπεδο και πολλές φορές, όχι βέβαια πάντοτε, αυτό συνδέεται και με μια ιδιαίτερη κουλτούρα. Κουλτούρα την οποία απαιτεί ο τουρισμός, απαιτεί ο οινοτουρισμός, έστω και μόνο η οινοπαραγωγή.

Στην ίδια ενότητα, προσπαθήσαμε να δούμε το κομμάτι οινοπαραγωγοί και οινοτουρισμός. Προσπαθήσαμε δηλαδή να δούμε ποιος βγάζει περισσότερα χρήματα. Αυτός ο οποίος ανέπτυξε οινοτουριστική δραστηριότητα ή αυτός ο οποίος παραμένει στην παραδοσιακή παραγωγή και ό,τι άλλο συνεπάγεται;

Θα δείτε μία σημαντική διαφοροποίηση. Η πρώτη στήλη κλασικά είναι οι παραγωγοί οι οποίοι έχουν αναπτύξει οινοτουριστική δραστηριότητα και η δεύτερη στήλη είναι οι οινοπαραγωγοί που δεν έχουν

αναπτύξει οινoturιστική δραστηριότητα. Το πράσινο χρώμα συνιστά υψηλότερα εισοδήματα και όπως θα βλέπετε στη λεζάντα δεξιά, αφορά ετήσια εισοδήματα τα οποία είναι πάνω από τις 200.000 €.

Το ποσοστό αυτών οι οποίοι έχουν εισόδημα πάνω από 200.000 € και έχουν αναπτύξει οινoturιστική δραστηριότητα, ανέρχεται στο 53,85% του συνόλου αυτών οι οποίοι έχουν αναπτύξει οινoturιστική δραστηριότητα. Σε μικρότερο βαθμό, στο 47% περίπου είναι το ποσοστό αυτής της οικονομικής ομάδας, σε αυτούς οι οποίοι δεν έχουν αναπτύξει οινoturιστική δραστηριότητα.

Πιο επίσημα στοιχεία, περισσότερα αποτελέσματα προκύπτουν αν δούμε και τις υπόλοιπες οικονομικές κατηγορίες. Κατά τεκμήριο λοιπόν, αυτός ο οποίος αναπτύσσει οινoturισμό, παράγει, εκμεταλλεύεται, έχει μεγαλύτερα εισοδήματα.

Άλλος ένας χάρτης. Προσπαθήσαμε να δούμε πόσο ικανοποιημένοι είναι οι οινopαραγωγοί από τις δραστηριότητές τους και κυρίως από την οινoturιστική δραστηριότητα που έχουν αναπτύξει. Θα δείτε ότι έχουμε μία ομάδα πρώτη, η οποία είναι οι οινopαραγωγοί οι οποίοι είναι λιγότερο ικανοποιημένοι και κάποιιοι από αυτούς είναι κάτω κι από τον μέσο όρο.

Αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι να δούμε τις δύο ομάδες, την τρίτη και την τέταρτη, οι οποίες είναι οι ομάδες οι οποίες γεωγραφικά είναι περισσότερο ικανοποιημένες. Περισσότεροι ικανοποιημένοι από την ανάπτυξη του οινoturισμού είναι αυτοί οι οποίοι έχουν δραστηριοποιηθεί στην Κρήτη, γι' αυτό και η Κρήτη είναι με κόκκινο χρώμα. Αρκετά ικανοποιημένοι είναι αυτοί οι οποίοι προέρχονται από την κεντρική και ανατολική Μακεδονία, τη Θράκη και τα νησιά του νοτίου Αιγαίου.

Βλέπουμε λοιπόν ότι κατά τεκμήριο, ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές έχουν και μεγαλύτερη ανάπτυξη του οινoturισμού και μεγαλύτερη ικανοποίηση, με ό,τι αυτό μπορεί να μεταφράζεται. Εισοδήματα, εμπειρία, διαφήμιση ή οτιδήποτε άλλο, από τον οινoturισμό.

Τελευταία διαφάνεια. Σας ρωτήσαμε, θελήσαμε να μάθουμε ποιοι είναι οι κυριότεροι ανασταλτικοί παράγοντες για την ανάπτυξη του οινoturισμού στην Ελλάδα. Δείτε το διάγραμμα από κάτω προς τα πάνω.

Βλέπουμε λοιπόν ότι κατά την εκτίμησή σας, η έλλειψη οργάνωσης είναι ο πλέον σημαντικός παράγοντας ο οποίος εμποδίζει σημαντικά την ανάπτυξη του οινoturισμού στη χώρα μας. Πολύ σημαντικό όμως είναι και η έλλειψη υποστήριξης, κυρίως από τοπικούς φορείς. Το 65% αυτών που απάντησαν, είπαν ότι η έλλειψη υποστήριξης από τους τοπικούς φορείς είναι εξαιρετικά μεγάλος παράγοντας.

Έλλειψη ενημέρωσης, επίσης σημαντικό κομμάτι. Μη επιδοτούμενος – ίσως αναμενόμενο – τομέας. Υψηλό κόστος δραστηριοποίησης, το 38,33% πιστεύει ότι το κόστος για να αναπτυχθεί η οινoturιστική δραστηριότητα είναι αρκετά μεγάλο.

Και για να το σταματήσουμε κάπου εδώ, τελευταίο ενδιαφέρον στοιχείο, έλλειψη γνώσεων και τεχνογνωσίας. Και τεχνολογίας. Στοιχεία τα οποία πιστεύω ότι θα ήταν καλό να τα λάβετε υπόψη για να μπορέσει να αναπτυχθεί περισσότερο ο οινoturισμός στην Ελλάδα.

Δεν θα προχωρήσω στα συμπεράσματα γιατί είναι στοιχεία που λίγο-πολύ έχουμε αναφέρει. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για τη γενικότερη εμπειρία, γιατί εγώ δεν είμαι κρασάς δυστυχώς, δυστυχώς γιατί θα με ενδιέφερε, για τη φιλοξενία.

Και έχω την εντύπωση ότι στα αμπέλια σας έχετε ακατέργαστο τουριστικό χρυσό. Μαζέψτε τον και αξιοποιήστε τον, γιατί το μέλλον ανήκει σε αυτούς που βλέπουν πιο μακριά και μπορούν να κάνουν συνδυασμένες δραστηριότητες. Σας ευχαριστώ θερμά, να είστε καλά.